

Sygn. akt II Ca 154/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Grzesik

Sędziowie: SO Zbigniew Ciechanowicz

SR del. Dagmara Gałuszko (spr.)

Protokolant:sekr. sądowy Ziemowit Augustyniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 października 2014 roku w S.

sprawy z powództwa K. P.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej V. (...) w W. o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Goleniowie z dnia 19 września 2013 r., sygn. akt I C 353/12

1. sprostować w zaskarżonym wyroku w komparycji i pkt II oznaczenie strony pozwanej w ten sposób, że w miejsce (...) Związku (...) w W. wpisać (...) Spółka Akcyjna V. (...) w W.;
2. oddać apelację;
3. zasądza od powoda K. P. na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej V. insurance (...) w W. kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

II Ca 154/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19.09.2013r. Sąd Rejonowy w Goleniowie oddalił powództwo K. P. przeciwko (...) Związkowi (...) w W. o zapłatę kwoty 2682,44 zł i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1216,45 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania oraz orzekł o pobraniu od powoda kwoty 55 zł tytułem uzupełnienia opłaty.

Powyższy wyrok Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i prawnych.

W dniu 14.10.2009r. doszło do kolizji drogowej w której samochód marki F. o nr rej (...) należący do K. P. został uszkodzony przez sprawcę posiadającego ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Pismem z dnia 23.02.2010r. pozwana poinformował powoda o przyznaniu odszkodowania w kwocie 3456,55 zł, na podstawie sporządzonej przez siebie w dniu 30.10.2009r. kalkulacji. W związku z tym powód zlecił sporządzenie kalkulacji naprawy rzeczoznawcy P. O., z kalkulacji sporządzonej przez niego wynikał, iż koszt naprawy pojazdu powoda to kwota 8.187,18 zł netto i 9988,37 zł brutto. Za sporządzenie kalkulacji powód zapłacił dnia 15.01.2010r. kwotę 305 zł. Pismem z dnia 6.10.2010r. K. P. wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 4980,62 zł w terminie 7 dni, tytułem pełnej rekompensaty szkody majątkowej powstałej w wyniku kolizji. Pismem z dnia 1.06.2010r. pozwana poinformowała o odmowie uznania jego roszczeń. Koszt usunięcia uszkodzeń powstałych w pojeździe powoda w wyniku kolizji z dnia 14.10. (...). przy użyciu oryginalnych części

zamiennych i przyjęciu stawem]k autoryzowanych zakładów naprawczych wynosi 9177,70 zł brutto, przy przyjęciu zaś stawek za roboczogodzinę obowiązujących w średnio wyposażonych nieautoryzowanych zakładach naprawczych wyniósłby 8532,80 zł brutto. Przy przyjęciu, że naprawa zostanie wykonana przy użyciu alternatywnych części zamiennych w autoryzowanym warsztacie naprawczym koszt naprawy wyniósłby 8938 zł brutto, zaś przy przyjęciu, że naprawa ta zostanie dokonana w odpowiednio wyposażonych nieautoryzowanych zakładach naprawczych – 82904,45 zł. Naprawa pojazdu przy użyciu części oryginalnych nie spowodowałaby wzbogacenia powoda a w efekcie przeprowadzonej naprawy nie doszłoby do obniżenia wartości handlowej pojazdu. Powód naprawił samochód i sprzedał go za pośrednictwem komisju w 2009r. Pozwem z dnia 7.10.2010r. powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 1650 zł z odsetkami ustawowymi i kosztami postępowania tytułem uzupełniającego odszkodowania w związku z kolizją z dnia 14.12.2009r., w tym kwoty poniesionej na sporządzeni opinii przez rzeczoznawcę na jego zlecenie. Nakazem zapłaty z dnia 19.01.2011r. Sąd Rejonowy w Goleniowie uwzględnił powództwo w całości. Pozwana wykonała obowiązek stwierdzony nakazem. W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał powództwo oparte na treści art. 822 kc i art. 34 ustawy z 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (DZ.U. z 2003r. nr 124, poz. 152) w związku z art. 436 kc za nieuzasadnione. Sąd ten wskazał, że poza sporem w sprawie pozostawała odpowiedzialność pozwanego, co do zasady. Natomiast kwestią sporną między stronami było ustalenie zakresu naprawy, jaka została dokonana w pojeździe powoda w celu przywrócenia go do stanu poprzedniego. Zdaniem Sądu pierwszej instancji nie można czynić powodowi zarzutu z tego, że naprawił pojazd na własny koszt jak również, że sprzedał samochód, jednakże nie pozostaje to bez wpływu na pozycję poszkodowanego w niniejszej sprawie. Sąd Rejonowy powołując się na wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 11 lipca 2012r. (sygn. akt II Ca 431/12) oraz wyrok z dnia 19.03.2013r. (sygn. akt II Ca 1106/12) stwierdził, że w sytuacji przeprowadzonej już naprawy, celem dla ustalenia rzeczywistej wysokości szkody jest uwzględnienie w toku postępowania wydatków w tym zakresie faktycznie poniesionych, a nie szacunkowo wyliczonych przez rzeczoznawcę. Sąd Rejonowy wskazał, że w okolicznościach niniejszej sprawy powód dokonując naprawy pojazdu nie wykazał rzeczywiście poniesionych wydatków, ani też tego, za jaką cenę zbył pojazd. Pełnomocnik powoda zobowiązany do złożenia rachunków za naprawę pojazdu podał, że powód go nie naprawił i sprzedał pojazd w stanie nienaprawionym, co przeczy z kolei ustaleniom biegłego, który na podstawie oświadczenia powoda stwierdził, że pojazd został naprawiony. Sąd Rejonowy wskazał, że wprawdzie oświadczenia biegłego nie można uznać za pełnowartościowy dowód, jednak odmowa przedstawienia umowy sprzedaży pojazdu, co nie wiązało się z żadnymi trudnościami dla powoda, powinna skutkować negatywnymi dla niego konsekwencjami, w zakresie ustalenia, że pojazd został przez niego sprzedany w stanie naprawionym. Powód miał na to również wystarczająco dużo czasu. Zdaniem Sądu pierwszej instancji podobnie negatywne konsekwencje wiązać należy z niestawiennictwem powoda na termin rozprawy celem przesłuchania w charakterze strony, pod rygorem pominięcia dowodu z zeznań. Reprezentujący powoda pełnomocnik nie podał bowiem żadnych usprawiedliwionych przyczyn nieobecności powoda. Zdaniem Sądu Rejonowego sporządzenie przez biegłego kosztorysu stwierdzającego koszt naprawy rzeczy w autoryzowanym serwisie z fabrycznie nowych części nie jest tożsame z udowodnieniem wysokości szkody. Zdaniem tegoż Sądu powód winien był wykazać w okolicznościach przedmiotowej sprawy jakie koszty zmuszony był ponieść w związku z koniecznością przywrócenia pojazdu do poprzedniego stanu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżył go w całości zarzucając mu:

- naruszenie prawa materialnego – przepisu art. 361 kc oraz 362 kc w zw. z art. 822 kc przez błędną wykładnię, w wyniku, czego Sąd uznał, że powód nie miał roszczenia do pozwanego o dopłatę odszkodowania, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, w wyniku czego Sąd pierwszej instancji uznał, że fakt naprawy samochodu przed wypłatą całości odszkodowania ma wpływ na zakres odpowiedzialności pozwanego oraz poprzez przyjęcie, że zdarzenia zaistniałe po dniu powstania szkody mają wpływ na wysokość wymagalnego roszczenia powoda wobec pozwanego,
- naruszenie prawa procesowego art. 232 kpc, w wyniku czego Sąd pierwszej instancji uznał, że powód nie podał ciężarowi udowodnienia faktu, z którego wywodził skutki prawne albowiem nie wykazał ile w istocie kosztowała naprawa uszkodzonego pojazdu, poprzez uznanie iż przekaz biegłego o rzekomej naprawie pojazdu stanowi dowód na okoliczność dokonania przez powoda naprawy pojazdu przed jego sprzedażą,

- nieważność postępowania poprzez naruszenie art. 379 pkt 2 kpc z tej przyczyny, iż zaskarżony wyrok został wydany w stosunku do strony (...) S.A. V. (...), która to spółka została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego przed wydanie wyroku tracąc tym samym zdolność sądową.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o :

- zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez zasądzenie na rzecz powoda od pozwanej kwoty 2683,44 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 maja 2010r.,

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

ewentualnie

- uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, z pozostawieniem temu sądowi orzeczenia o kosztach postępowania odwoławczego.

W uzasadnieniu poszczególne zarzuty zostały rozwinięte. Apelujący powołując orzecznictwo Sądu Najwyższego a także wyrok tutejszego Sądu podkreślił, że dla ustalenia wysokości szkody ma znaczenie jedynie chwila powstania szkody. Apelujący podniósł także, że Sąd Rejonowy bezpodstawnie odmówił wypłaty odszkodowania na podstawie art. 322 kpc, mimo, że zebrany materiał dowodowy na to pozwalał. Wskazał, że ustalenie, iż pojazd powoda został naprawiony nie znajduje potwierdzenia w zebranych materiałach dowodowych. Nadto apelujący podniósł, że w sprawie niniejszej zachodzi nieważność postępowania, jako, że wyrok został wydany przeciwko nieistniejącemu w chwili wyrokowania (...) S.A. V. (...), który z dniem 31 lipca 2012r. połączył się z (...) S.A. V. (...). W wyniku dokonanego połączenia spółka, przeciwko której wydany został wyrok została wykreślona z KRS i utraciła zdolność prawną i zdolność sądową

W odpowiedzi na apelację z dnia 12.02.2014r. pozwany (...) S.A. V. (...) w W. wniósł o oddalenie apelacji powoda w całości i o zasądzenie kosztów postępowania za II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że wyrok Sądu Rejonowego jest prawidłowy a apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż podniesione przez apelującego zarzuty uznać należy za chybione. Pozwany wskazał, że dopełnił wszelkich czynności wynikających z podmiotowej zmiany powództwa, zaś zarówno strona powodowa jak i pozwana w pismach procesowych prawidłowo określała stronę pozwaną, stąd błędne określenie pozwanego w zaskarżonym wyroku należy uznać za oczywistą omyłkę pisarską podlegającą sprostowaniu na podstawie art. 350 kpc.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja okazała się niezasadna.

W pierwszej kolejności rozpatrując podniesiony przez powoda zarzut nieważności postępowania, zdaniem Sądu Okręgowego jest on niezasadny. Rację ma bowiem pozwany wskazując, że zawiadomił w piśmie z dnia 26.09.2012r. Sąd Rejonowy o zmianie podmiotowej po jego stronie, przedkładając stosowne dokumenty, należycie umocowany był też pełnomocnik pozwanego. Zdaniem Sądu określenie w rubrum oraz tenorze zaskarżonego wyroku nazwy pozwanego jako (...) Spółka Akcyjna w W." uznać należy za oczywistą omyłkę pisarską podlegającą sprostowaniu w trybie art. 350 § 1 kpc, o czym orzeczono w pkt 1 wyroku wpisując jako pozwanego (...) S.A. V. (...) w W..

Przechodząc do kolejnych podniesionych przez apelującego zarzutów w pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne ustalenia Sądu Rejonowego i uznaje za prawidłową wywiedzioną na ich podstawie ocenę prawną.

Odnosząc się do podniesionego przez powoda zarzutu naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 232 kpc poprzez nieuzasadnione przyjęcia, na podstawie oświadczenia biegłego zawartego w jego opinii, że powód pojazd naprawił, zdaniem Sądu Okręgowego jest on chybiony. Podkreślenia wymaga bowiem, że pełnomocnik powoda po otrzymaniu opinii biegłego w piśmie z dnia 29.03.2013r. (k. 124) oświadczył, że nie wnosi zarzutów do jej treści, zaś poczynione

przez biegłego ustalenia, co do faktu naprawy pojazdu przez powoda i jego sprzedaży zawarte są przy odpowiedzi biegłego na pytanie z postanowienia Sądu Rejonowego. Sąd pierwszej instancji chcąc zweryfikować to ustalenie biegłego wezwał nadto pełnomocnika powoda do złożenia rachunków za naprawę pojazdu, a także wezwał powoda do stawiennictwa na rozprawie celem przesłuchania na te okoliczności w charakterze strony. Pełnomocnik powoda oświadczył zaś, że powód sprzedał samochód w stanie nienaprawionym, co wynikać miało z umowy sprzedaży i wniósł o przesłuchanie K. P. na okoliczność sprzedaży pojazdu i jego stanu w dniu sprzedaży. Pełnomocnik powoda wniósł również o umożliwienie mu złożenia umowy sprzedaży pojazdu, której jednak ostatecznie nie złożył, choć podzielając pogląd Sądu Rejonowego nie powinno to stanowić trudności nawet, w sytuacji zagubienia egzemplarza umowy przez powoda, kserokopię takiej umowy powód mógłby bowiem uzyskać we właściwym urzędzie miejskim. Niezależnie od tego powód nie stawiał się celem złożenia w niniejszej sprawie zeznań na okoliczność sprzedaży pojazdu w stanie nienaprawionym, nie usprawiedliwiwszy swojej nieobecności. Niewystarczającym było w ocenie Sądu Okręgowego złożenie przez pełnomocnika powoda oświadczenia, że niestawiennictwo to mogło być spowodowane nagłym zdarzeniem. Stąd Sąd Rejonowy zasadnie oddalił wniosek pełnomocnika powoda o odroczenie rozprawy. Sąd Rejonowy bowiem odroczył ogłoszenie orzeczenia i do tego czasu również nie wpłynęło żadne usprawiedliwienie nieobecności powoda. Jednocześnie zważywszy na neutralną pozycję biegłego sądowego, w sytuacji nieprzedstawienia żadnych dowodów świadczących przeciwnie przez powoda, nie ma podstaw do przyjęcia, że jego ustalenie jest niezgodne z prawdą.

Odnosząc się zaś do podniesionego przez powoda zarzutu naruszenia przez sąd pierwszej instancji przepisu art. 361 kc oraz 362 kc w zw. z art. 822 kc przez błędną wykładnię, w wyniku, czego Sąd Rejonowy uznał, że powód nie miał roszczenia do pozwanego o dopłatę odszkodowania, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, w wyniku czego Sąd pierwszej instancji uznał, że fakt naprawy samochodu przed wypłatą całości odszkodowania ma wpływ na zakres odpowiedzialności pozwanego oraz poprzez przyjęcie, że zdarzenia zaistniałe po dniu powstania szkody mają wpływ na wysokość wymagalnego roszczenia powoda wobec pozwanego, zarzut ten również jest w ocenie Sądu Okręgowego nietrafny. Po pierwsze art. 362 kc dotyczy ograniczenia odpowiedzialności zobowiązanego w sytuacji przyczynienia się poszkodowanego do powstania lub zwiększenia szkody, zaś z sytuacją taką nie mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie, stąd nie może być mowy o naruszeniu przez Sąd Rejonowy tego przepisu.

Po wtóre dzieląc pogląd wyrażony przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w wyroku z dnia 19.02.2013r. wydanym w sprawie o sygn. akt II Ca 989/12 zaznaczyć należy, że każda sprawa dotycząca odszkodowania za szkodę powstała w wyniku zdarzenia komunikacyjnego, za którą odpowiedzialność ponosi ubezpieczyciel powinna być rozpatrywana z uwzględnieniem okoliczności w niej występujących. W niniejszej sprawie są nim fakt uszkodzenia pojazdu powoda w wyniku zdarzenia z dnia 14.10.2009r., odpowiedzialności pozwanego za naprawę tej szkody, wypłata odszkodowania w wysokości 1600 zł i naprawa pojazdu a następnie jego sprzedaż, pełnomocnik powoda bowiem ograniczył się jak to wskazano wyżej jedynie do zaprzeczenia by naprawił samochód, choć ustosunkowując się do opinii biegłego oświadczył, że jej treści nie kwestionuje. W tej sytuacji, na powodzie spoczywał zgodnie z art. 6 kc obowiązek udowodnienia tego, że sprzedał samochód w stanie nienaprawionym. Powód zaś odmówił przedstawienia na tę okoliczność dowodów. Zdaniem Sądu Okręgowego okoliczności konkretnej sprawy, a w tym fakt naprawy pojazdu bądź nie i jego sprzedaż, ma znaczenie dla wysokości należnego odszkodowania w przypadku uznawania przez poszkodowanego, że wypłacone dotychczas odszkodowanie jest niepełne. Większość orzeczeń, na które powołuje się powód dotyczyła sytuacji, w których poszkodowany nie naprawił pojazdu, wówczas nie ma nawet możliwości ustalenia rzeczywiście poniesionej szkody, można tylko ustalić w sposób abstrakcyjny uśrednione koszty naprawy pojazdu posługując się odpowiednimi programami kosztorysowymi stosowanymi przez biegłych sądowych. Nadto wskazać należy, że w polskim systemie prawa cywilnego nie określono jednej metody ustalania wysokości szkody. W każdym przypadku chodzi o to by odszkodowanie wyrównywało różnicę pomiędzy obecnym stanem majątkowym poszkodowanego a stanem, jaki by istniał gdyby szkody nie wyrządzono. Sąd Okręgowy podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 7.08.2003r. sygn. akt IV CKN 387/01, iż szkoda powstaje zwykle w chwili wypadku komunikacyjnego i podlega naprawieniu według zasad określonych w art. 363 § 2 kpc. Jednakże szkoda taka ma charakter dynamiczny, a więc jej zakres z upływem czasu może podlegać zmianom. Stąd zdaniem Sądu Okręgowego dzieląc pogląd apelującego, iż roszczenie uprawnionego i odpowiadający mu obowiązek

ubezpieczyciela naprawienia szkody powstają z chwila jej wyrządzenia oraz, że obowiązek ten nie jest uzależniony od tego czy poszkodowany pojazd naprawił czy w ogóle zamierza to zrobić, nie uznaje za trafne twierdzenia, iż okoliczności, które miały miejsce po zdarzeniu nie mają wpływu na wysokość należnego odszkodowania. Wysokość odszkodowania pieniężnego zależy od tego, jaką chwilę uważa się za odpowiednią do przeprowadzenia wyliczenia. Zgodnie z art. 363 § 2 kc chwila tą jest data ustalania odszkodowania. Zaś z art. 316 §1 kpc wynika, że wydając wyrok, sąd biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w dacie zamknięcia rozprawy.

Nietrafnym okazał się również zarzut nie ustalenia odszkodowania na podstawie art. 322 kpc. W niniejszej sprawie ni mamy w ocenie Sądu Okręgowego do czynienia z sytuacją, w której bezsporna byłaby szkoda powoda a istniałaby jedynie wątpliwość, co do jej wysokości. Powodowi zostało bowiem wypłacone odszkodowanie, które jego zdaniem było niewystarczającym, a powództwo zostało oddalone, wobec niewykazania poniesienia szkody w wysokości przekraczającej wypłaconą dotychczas przez ubezpieczyciela kwotę.

Ostatecznie dzieląc pogląd Sądu Rejonowego, iż w okolicznościach niniejszej sprawy niewystarczającym jest dysponowanie sporządzonym przez biegłego kosztorysem stwierdzającym koszt naprawy pojazdu w autoryzowanym serwisie przy użyciu fabrycznie nowych części nie jest tożsame z udowodnieniem wysokości szkody, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację powoda.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego zapadło na podstawie art. 98 § 1 kpc, który statuuje zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Powód jako przegrywający postępowanie apelacyjne powinien zwrócić pozwanemu koszty postępowania odwoławczego, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika. Wysokość tego wynagrodzenia ustalono na podstawie § 4 ust 2, § 6 pkt 3 w zw. z art. 13 ust 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych i kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity DZ.U. z 2013r., poz. 490).